

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13952/2022
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тијана Милић, адвокат из ..., против тужене Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда Ј.П., Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 29/21 од 18.02.2022. године, у седници већа одржаној 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 29/21 од 18.02.2022. године у ставу другом и четвртом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 29/21 од 18.02.2022. године, става првог и трећег изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4358/19 од 27.11.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да на име накнаде за земљиште за катастарску парцелу број .. и катастарску парцелу број .. КО ... тужиоцу исплати износ од 1.094.569,20 динара са законском затезном каматом почев од 27.11.2019. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на износ од 1.094.569,20 динара плати законску затезну камату за период од 01.01.1991. године до 26.11.2019. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 181.876,00 динара са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 29/21 од 18.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да на име накнаде за земљиште за катастарску парцелу број .. и

катастарску парцелу број .. КО ... тужиоцу исплати износ од 1.094.569,20 динара са законском затезном каматом почев од 27.11.2019. године па до коначне исплате, као и решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж 29/21 од 10.03.2021. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио жалбу због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући правилност побијане одлуке, става другог изреке, на основу члана 408. у вези са одредбом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије тужиоца да побијана пресуда садржи разлоге који су противречни сами себи, указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није прописана као ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Указивање у ревизији да је другостепени суд одлучио о жалби која је изјављена од стране неовлашћеног лица и на тај начин на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 378. и 91. ЗПП, није основано, с обзиром да је тужени одобрио радњу подношења жалбе на првостепену одлуку изјављену од стране дипл правника ББ.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужене започео је 1990. године радове на изградњи регионалног водовода Београд – Младеновац, деоница Петлово брдо – Зучка Капија, које радове је окончао и шахт и вод привео намени на катастарској парцели .. (шахт) и .. (вод), а које катастарске парцеле су у тренутку извођења радова представљале парцелу .., која парцела је била у власништву тужиоца и ВВ са уделом од по ½. Пре извођења радова није донето решење о изузимању, нити о успостављању службености, а тужиоцу није исплаћена накнада. Пре изградње спорног шахта тужилац је парцелу користио као пољопривредно земљиште. Предметни шахт омета коришћење парцеле, тако да је неизводљиво користити механизацију јер захтева маневарски простор кога у овом случају нема. Према извештају органа надлежног за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретност, процена тржишне вредности грађевинског, односно пољопривредног земљишта у КО ... износи 6.756,60 динара по м2.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу одредбе члана 42. Закона о експропријацији и одредаба члана 154. и 189. Закона о облигационим односима усвојио тужбени захтев налазећи да се ради о фактичкој експропријацији, да је изградњом наведеног шахта са цевима промењен карактер земљишта, те да се више не ради о приватном добру, већ о јавном добру о коме води рачуна држава преко својих органа јавних предузећа. Оценио је неоснованим приговор недостатка пасивне легитимације туженог, с обзиром да је Градски друштвени фонд за грађевинско земљиште и путеве, који је правни претходник туженог, преко предузећа

„Хидропројекат – Хидротехника“ Београд поднео захтев за установљивање права службености на катастарској парцели .. КО ..., а које предузеће је извело радове на изградњи спорног шахта.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду налазећи да тужена није пасивно легитимисана у овом спору. Тужилац фактички није онемогућен да користи целу парцелу и није у питању фактичка експропријација код које се непокретност одузима у јавном интересу из својине ранијих власника, већ би се евентуално могло радити о службености као стварном терету на непокретности – послужном добру које остаје у својини власника у смислу члана 49. Закона о основама својинскоправних односа. Међутим, на катастарској парцели .. уписан је објекат водопривреде, а као носилац права на објекту уписана је Република Србија, држалац Градска општина Раковица и уписано право коришћења тужиоца на $\frac{1}{2}$ дела ове парцеле, из чега произлази да је шахт својина Републике Србије, а држалац ГО Раковица. Како се катастарска парцела .. својим дужим делом наслања на катастарску парцелу .. на којој се налази шахт, то је ГО Раковица као држалац шахта самим тим и држалац вода на катастарској парцели .., јер исти чини део шахте и служи за његову употребу и заједно чине физичку целину. Стога тужена није носилац обавезе за исплату накнаде за одузету парцелу тужиоцу и приговор недостатка пасивне легитимације је основан.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је правилно.

Одредбом члана 42. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95...20/09) прописано је, између осталог, да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу према тржишној цени за такво земљиште, ако по закону није другачије прописано.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Тужбени захтев је усмерен на остваривање накнаде за земљиште за катастарску парцелу .. и .. КО ..., на којима је постављен шахт са водовима, тако да тужилац није онемогућен да користи целу парцелу, па је правилан закључак другостепеног суда да би евентуално могло да се ради о службености као стварном терету не непокретности. Код утврђеног да је као носилац права на објекту водопривреде уписана Република Србија, а држалац Градска општина Раковица, то је правилно оцењен приговор недостатка пасивне легитимације од стране тужене, па тужена није ни носилац обавезе за исплату накнаде за наведене парцеле. Стога су неосновани наводи ревидента којима се указује на погрешну примену материјалног права кроз оспоравање оцене приговора недостатка пасивне легитимације, а указивање на погрешно утврђено чињенично стање није ревизијски разлог у смислу члана 410. ЗПП.

Имајући у виду изнете разлоге, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована, па је одлучено као у ставу првом изреке применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије у преосталом делу у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 17/11...18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 28. став 1. ЗПП, прописано је да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјвљивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева. Ставом 2. овог члана прописано је да се камата, уговорна казна и остала споредна потраживања, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев.

Одредбом члана 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан.

Како је ставом првим изреке побијане другостепене пресудо одлучено о камати као споредном потраживању, а ставом трећим одбачена жалба изјављена на решење Гж 29/21 од 10.03.2021. године, којим су списи враћени првостепеном суду на допуну и којим се не окончава поступак, то ревизија тужиоца није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**